

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 16.4.2026
Sayı: 1045

A. SİBEL YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu İhale Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 14.04.2025

A.Sibel YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 21-4-2026	Esas No: 2/3651

T B M M
KANUNLAR VE KARARLAR BSK LGI
17 Nisan 2026
Numara:

T B M M
GENEL MURAK
17 Nisan 2026
No: 1841669

GENEL GEREKÇE

2001 yılında dönemin iktidar partisi ortaklarınca hazırlanan Kamu İhale Kanun tasarısı 20.11.2001 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuştur. Genel gerekçe olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun günümüzün değişen ve gelişen ihtiyaçlarına cevap veremediği, uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları gidermede yetersiz kaldığı, bütün kamu kurumlarını kapsamadığı, Avrupa Birliği ve uluslararası ihale uygulamalarına paralellik göstermediği görüldüğünden, kamu ihaleleriyle ilgili geniş kapsamlı yeni bir kanun hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu kanunda; ihalelerde saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamu oyu denetiminin, ihtiyaçların uygun şartlarda ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının en geniş şekilde sağlanması, kamu kurum ve kuruluşlarının kullanımında bulunan her türlü kaynaktan yapacakları ihalelerde tek bir yasal düzenlemeye tabi olmaları, tahmini bedeli baz alınarak indirim yapılmak suretiyle ihaleye çıkılması yerine, işlerin istekliler tarafından piyasa rayiçlerine uygun fiyatlara göre tespit ve teklif edilen gerçekçi bedeller üzerinden ihale edilmesi amaçlanmıştır.

Kanunda, uluslararası ihale uygulamalarına paralellik sağlama amacıyla; açık ihale usulü, istekliler arasında ihale usulü, pazarlık usulü ve doğrudan temin olmak üzere dört ihale usulü belirlenmiştir. Pazarlık Usulü ile yapılacak işlerin uluslararası mevzuatla paralel bir şekilde, özelliği olan ve ivedi olarak yapılması gereken işlerle sınırlandırılarak, iki aşamada gerçekleştirilmek üzere teknik şartların da görüşüldüğü bir yöntemle yeniden tanımlandığı ifade edilmiştir.

Hükümet tarafından sunulan kanun tasarısında 21. Maddenin 1. Fıkrasının "b" bendi

"b) doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması" şeklinde iken tasarının Plan ve Bütçe, Bayındırlık, İmar, ve Ulaştırma Komisyonlarında görüşülmesi sırasında söz konusu bent ibare ilavesiyle;

"b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülmemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması"

şekline getirilerek yasalaşmıştır.

Kanun yürürlüğe girdikten sonra birçok maddede ilaveler ve değişiklikler yapılmıştır. Kanunun 21. Maddesinde de sekiz kez farklı zamanlarda değişiklik yapılmıştır. 16 Mayıs 2018 tarihli ve 7144 sayılı kanunun 11. maddesiyle söz konusu 21. Maddenin birinci fıkrasının "b" bendi değiştirilmiştir. Bu bentte yer alan "beklenmeyen veya" ibaresinden sonra gelmek üzere "yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut" ibaresi söz konusu bende eklenmiştir:

b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülmemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.

İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde temel usul olan “açık ihale usulü” yerine acil durum veya yapım tekniği açısından özellik arz etmediği ya da can ve mal güvenliği açısından bir önem arz etmediği halde “pazarlık usulü” ihale yöntemi sıkça uygulandığı görülmektedir. Uygulama döneminde büyük meblağlı bazı ihalelerin özellikle ulaştırma ve altyapıya ilişkin ihalelerin hukuka aykırı bir biçimde 21. Madde kapsamında gerçekleştirildiği, iktidara yakın şirketlere kaynak aktarımında bulunmanın aracı haline getirildiği bilinmektedir. Bu uygulamalar maddenin ruhuna aykırılık teşkil etmektedir.

Bahsi geçen ihale usullerinin sakıncalarının ortaya konulmasına ve yıllardır eleştirilmesine, sorgulanmasına karşılık mevcut iktidarın bu tutumunda hiçbir değişiklik olmamıştır.

İhalelerin hiçbir ivediliği olmadığı halde, Kamu İhale Kanunu’nun 21. Maddesi’ne göre pazarlık usulü ile ihale edilmesi rekabeti ortadan kaldırdığı için yüksek bedellerle sözleşme imzalanan projelerde sonraki yıllarda da önemli miktarlarda keşif artışları gerçekleşmiştir. Üzülerek ifade etmek gerekir ki, son 20 yıldır hem ihale hem de uygulama aşamalarında şeffaflık tamamıyla ortadan kalkmıştır. Projelerde süre uzatımları, keşif artışları kamuoyuyla paylaşılmamaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne sunulan Sayıştay raporlarının da sansürlenerek sunulması sebebiyle kamu ihaleleriyle kamunun ne ölçüde zarara uğratıldığı bile bilinmemektedir. Bu nedenlerle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21. Maddesi’nin (b) bendine göre yapılacak olan ihalelerin onay belgesinde, pazarlık usulü ile ihale edilme nedenlerinin açık ve net olarak belirtilmesi ilgili maddede belirtilen önceden öngörülemeyen durumların gerçekten olup olmadığı ve ihalenin acil olarak yapılmasının zorunluluğu gibi hususlarının olup olmadığını Kamu İhale Kurumu tespit etmelidir. Ayrıca, 21/b maddesi kapsamında yapılacak ihaleler için kamu yararının gözetilmesi bakımından Kamu İhale Kurumu’ndan izin alınması daha doğru olacaktır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “İstisnalar” başlıklı 3. maddesi, kanunun yürürlüğe girdiği ilk dönemde yalnızca 6 temel alanı kapsarken, günümüzde 25 farklı bende ulaşmıştır. İstisnaların bu denli genişletilmesi, kamu ihale sisteminin temel direği olan tek tip ihale modelini zayıflatmakta; rekabet, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini işlevsiz kılarak kurumsal bir denetimsizlik alanı yaratmaktadır. İstisnalar, doğası gereği yalnızca teknik zorunluluk arz eden sınırlı halleri kapsamaması gerekirken, bugün gelinen noktada kanunun emredici hükümlerinden kaçış yolu olarak kullanılmakta ve temel ihale ilkelerini zedelemektedir. Bu durum, kamuoyunda hem derin bir güvensizliğe hem de telafisi güç kamu zararlarına yol açmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinde düzenlenen istisna halleri, zaman içinde çok sayıda bent eklenmesi suretiyle genişlemiş; bu durum, kamu alımlarında esas usulün istisna karşısında zayıflamasına ve ihale süreçlerinin şeffaflık ile rekabet ilkelerinden uzaklaşmasına yol açmıştır. Bu madde ile; kanunun ilk halinde olduğu gibi istisnaların yalnızca zorunlu hallerle sınırlandırılması, kapsamın daraltılarak uygulamanın öngörülebilir hale getirilmesi ve denetim imkânlarının güçlendirilmesi suretiyle kamu kaynaklarının korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin (b) bendi hükmü; pazarlık usulünün istisnai niteliğinin korunması, kötüye kullanımın önlenmesi ve uluslararası ihale uygulamalarına paralellik sağlanması amacıyla değiştirilmektedir. Düzenleme ile; pazarlık usulüne başvurunun ancak ani ve öngörülemeyen olaylar nedeniyle ihalenin ivedi yapılmasının zorunlu olduğu hallerle sınırlandırılması, bu gerekçelerin onay belgesinde açık ve denetlenebilir şekilde belirtilmesi ve şartların gerçekleşip gerçekleşmediğinin Kamu İhale Kurumu tarafından tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, kamu yararının gözetilmesi bakımından 21/b kapsamında yapılacak ihalelerde Kamu İhale Kurumu'ndan izin alınması öngörülmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g), (h), (i), (j), (k), (l), (m), (n), (o), (p), (r), (s), (t), (u), (v), (y), (z), (aa), (bb) bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 4734 sayılı Kanununun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması. (Bu bent kapsamında yapılacak ihalelerde; ihalenin bu bent kapsamında yapılma gerekçeleri somut bilgi ve belgelerle birlikte onay belgesine eklenir. İhaleye çıkılmadan önce Kamu İhale Kurumuna başvurularak, söz konusu gerekçelerin uygunluğu ve aciliyet şartının varlığı hususunda izin alınması zorunludur.)”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

